

GRYNAVEISLIŲ IR MIŠRŪNIŲ KIAULAIČIŲ BRENDIMO BEI REPRODUKCIŲ ORGANŲ IŠSIVYSTYMO YPATUMAI

Antanas Banys, Vita Riškevičienė, Loreta Šernienė, Henrikas Žilinskas
Lietuvos Veterinarijos akademija, Gyvulių reprodukcijos laboratorija,
Tilžės g. 18, LT-3022 Kaunas, tel.: 36 33 18

Santrauka. Bandymai yra atlikti norint įvertinti skirtingo genotipo kiaulaičių lytinio brendimo, jų lytinių organų išsivystymo bei kai kuriuos endokrininės sistemos funkcinius pokyčius. Buvo tiriamos Lietuvos baltųjų (LB) ir Belgijos landrasų (BL) grynaveislės bei LB veislės mišrūnės (x) su Belgijos landrasais (BL), Suomijos landrasais (SL) ir Švedijos landrasais (ŠJ). Stebint kiaulaičių lytinės veiklos pradžią nustatyta, kad 33% trijų – keturių mėnesių Lietuvos baltųjų bei LBxBL mišrūnių kiaulaičių pastebimi pirminiai rujos požymiai. Penktą - šeštą amžiaus mėnesį pirminiai rujos požymiai pastebimi visose kiaulaičių grupėse, tačiau yra ryškesni mišrūnių grupėse. LBxBL grupėje septintą - aštuntą amžiaus mėnesį rujojo 83,3 %, LBxŠJ - 66,6 % kiaulaičių, tuo tarpu BL ir LB grynaveislių - tik 33% ir 50%.

Tirti lytiniai hormonai ir imuniniai kraujo rodikliai tarp kiaulaičių grupių nesiskyrė, o jų dinamika, kiaulaitėms augant, buvo panaši.

Statistiškai reikšmingi skirtumai tarp grupių gauti lyginant kiaulaičių lytinių organų išsivystymą. Gimdos ragu, kairiosios pusės kiaušintakių ilgis bei kairiosios pusės kiaušidžių masė skyrėsi statistiškai patikimai.

Raktažodžiai: reprodukcijos organai, mišrūnės, grynaveislės, hormonai, imunoglobulinai, bendrieji baltymai.